

लोकसभामतदानस्य चतुर्थचरणस्य सज्जतायाः समीक्षा कृता निर्वाचनायोगेन

हिमसंस्कृतवार्ताः - डॉ नरेन्द्रराणा सिरमौरः । निर्वाचनायोगेन ३५४ पर्यवेक्षकैः सह लोकसभामतदानस्य चतुर्थचरणस्य सज्जतायाः समीक्षा कृता। आभासीयमाध्यमेन आयोजिते सभायां मुख्यनिर्वाचनायुक्तराजीवकुमारः पर्यवेक्षकान् निष्पक्षं, स्वतन्त्रं, सुचारुमतदानं च सुनिश्चित्य निर्देशं दत्तवान्। श्री कुमारः पर्यवेक्षकान् मतदानकेन्द्रेषु विशेषतया तापस्थितेः निवारणाय सर्वाणि आवश्यकानि सुविधानि सुनिश्चित्य अपि आह।

मालदीवस्य विदेशमन्त्री मूसा जमीरः त्रिदिवसीय भारतयात्रायाः कृते देहल्याम् आगतः

(हिमसंस्कृतवार्ताः-प्रवीणकुमारः)
मालदीवस्य विदेशमन्त्री मूसा जमीरः ह्यः त्रिदिवसीयभारतयात्रायाः कृते नूतनदिल्लीनगरम् आगतः। मालदीवदेशस्य विदेशमन्त्री मूसा जमीरः ह्यः सायंकाले त्रिदिवसीयभारतयात्रायाः कृते नूतनदिल्लीनगरम् आगतः। सः अद्य अपराह्णे विदेशमन्त्री एस जयशङ्करेण सह परस्परहितस्य द्विपक्षीयक्षेत्रीयविषयेषु चर्चा करिष्यति। विदेशमन्त्रालयेन उक्तं यत् मालदीवः हिन्दमहासागरक्षेत्रे भारतस्य प्रमुखः समुद्रीपरिजनः अस्ति तथा च जमीरमहोदयस्य भ्रमणेन द्वयोः देशयोः द्विपक्षीयसहकार्यं अधिकं त्वरितं भविष्यति।

पञ्चदिवसीयः प्रवासानन्तरं देहलीं प्रस्थिता राष्ट्रपतिः द्रौपदीमुर्मू

हिमसंस्कृतवार्ता- शिमला। राष्ट्रपतिः द्रौपदीमुर्मू हिमाचलस्य पञ्चदिवसीययात्रायाः अनन्तरं बुधवासरे प्रातःकाले शिमलातः दिल्लीं प्रत्यागता। मुख्यमंत्री सुखविंदरसिंहसुक्खुः एवं मंत्री कर्नलः धनीरामशाण्डिलः राष्ट्रपतिमहोदयायाः अभिवादनं कृतवन्तौ। शिमलानगरे स्थित्वा राष्ट्रपति मुर्मूः शिमलानगरस्य तारादेवीमन्दिरं, मॉलरोड इत्यादीनि स्थानानि गतवती, तथैव शाहपुरे स्थितस्य केन्द्रीयविश्वविद्यालयस्य अपि भ्रमणं कृतवती। एतत् एव न, गेयेटी-नाट्यगृहे हिमाचलसंस्कृतेः अपि सा सम्मुखीभूता अभवत्। गेयेटी नाट्यगृहे राष्ट्रपतिद्रौपदी मुर्मू इत्यस्य सम्मुखे भाषासंस्कृतिविभागेन विशेषं नृत्यनिर्देशनसांस्कृतिककार्यक्रमः निर्मितः। कार्यक्रमे राष्ट्रपतिमहोदयायाः अतिरिक्तं राज्यपालः शिवप्रतापशुक्लः एवं अतिविशिष्टाः जनाः उपस्थिताः अभवन्। राज्यस्य प्रसिद्धेन नृत्यनिर्देशिकया पूनमशर्मा इत्यनया सज्जीकृते अस्मिन् कार्यक्रमे सिरमौरीनाट्यम् इत्यस्य अतिरिक्तं राजगढस्य पञ्जौताक्षेत्रस्य आसरा सांस्कृतिकसमूहस्य कलाकारैः किन्नौरी, लाहुली, कुल्लूवी, चम्बयाली नाट्यानि, लुड्डी नृत्यस्य च समूहप्रस्तुतिः कृता। सांस्कृतिककार्यक्रमे आसरा-क्षेत्रस्य षोडश-कलाकाराः रिहाल्टीगी- मुञ्जरा- नृत्य- परात- नृत्य- रस- नृत्य- थोडा- नृत्य- आदि- नृत्यरूपाणां आकर्षकमोहकशैल्यां प्रदर्शितवन्तः।

पाकिस्तानसेनायाः पूर्वकमाण्डो इति पुञ्छ आक्रमणस्य संदिग्धः, सेनया प्रकाशितानि चित्राणि

जम्मू-कश्मीर-राज्यस्य पुञ्छ-नगरे सेनायाः एकस्मिन् समूहे आक्रमणं कृतवतानां आतङ्कवादीनां चित्राणि प्रकाशितानि सन्ति। सूत्रानुसारं एते त्रयः एव आतङ्कवादिनः सन्ति ये कतिपयदिनानि पूर्वं पुञ्छ-नगरे वायुसेनायाः समूहे आक्रमणं कृतवन्तः। एते आतङ्कवादिनः लश्कर-ए-तैबा इत्यनेन सह सम्बद्धाः सन्ति, राजौरी-पुञ्छ-क्षेत्रे सक्रियाः च सन्ति। पुलिसस्रोतानाम् आधारेण एतेषु आतङ्कवादिषु एकः लश्कर-ए-तैबा-सेनापतिः अबू हम्जा, अन्यः आतङ्कवादी अलियाज् फौजी अस्ति, यः पाकिस्तानसेनायाः पूर्वकमाण्डो आसीत् तृतीयस्य आतङ्कवादिनः नाम अदुन् इति। गुप्तचरस्रोतानाम् अनुसारं एते त्रयः आतङ्कवादिनः बहुदिनानि निरीक्षणं कृत्वा पुञ्छ-नगरे एतत् आक्रमणं कृतवन्तः। विशेषज्ञानाम् अनुसारं आक्रमणस्य निर्देशाः आईएसआई इत्यस्मात् प्राप्ताः। तदनन्तरं आतङ्कवादिनः सघनवनेः सीमां लङ्घ्य घटनां कृतवन्तः। अस्मिन् आक्रमणे स्थानीयजालस्य सम्बद्धता अपि अस्ति इति आशङ्का वर्तते, यत् दृष्ट्वा घटनास्थलस्य परितः ग्रामेषु शङ्कितानां गहनपरीक्षा प्रचलति।

भारतस्य विविधतायाः विषये सैम पित्रोडा इत्यनेन दत्ताः उपमा अनुचिता अस्वीकार्या च- काङ्ग्रेसस्य मीडियाप्रभारी जयरामरमेशः

नवदिल्ली। भारतस्य सामाजिकसांस्कृतिकविविधतायाः विषये स्वस्य मित्रपक्षस्य प्रवासीकाङ्ग्रेसस्य अध्यक्षस्य सैम पित्रोदा इत्यस्य आक्षेपार्हटिप्पण्याः काङ्ग्रेसदलेन दूरं कृता। काङ्ग्रेसस्य मीडियाप्रभारी जयरामरमेशः बुधवासरे अत्र सामाजिकमाध्यमेषु अधिकृते वक्तव्ये उक्तवान् यत् काङ्ग्रेसः सैम पित्रोदा इत्यस्य वचनात् स्वं पृथक् करोति। सः अवदत्, “भारतस्य विविधतायाः विषये सैम पित्रोदा इत्यनेन दत्ताः उपमाः अत्यन्तानुचिता, अस्वीकार्याः च सन्ति। भारतीयराष्ट्रीयकाङ्ग्रेसः एताभ्यः उपमाभ्यः सर्वथा पृथक् भवति” इति। सैम पित्रोदा पूर्वकाङ्ग्रेस-अध्यक्षस्य राहुलगांधिनः राजनैतिकगुरुः मार्गदर्शकः च मन्यते

स्वास्थ्यवार्ता

बालस्वास्थ्यकार्यक्रमेषु
थैलेसीमियापरीक्षणम्
अनिवार्यं कृत्वा रोगस्य
प्रसारं न्यूनीक्रियते-
स्वास्थ्यसचिवः अपूर्वचन्द्रः

स्वास्थ्यसचिवः अपूर्वचन्द्रः थैलेसीमिया-रोगस्य निश्चिते समये अन्वेषणार्थं, तस्य निवारणस्य च विषये बोधितवान्। सः अवदत् यत् देशे प्रायः एकलक्षं थैलेसीमियारोगिणः सन्ति, प्रतिवर्षं प्रायः दशसहस्राणि नूतनाः रोगिणः आगच्छन्ति। सः परीक्षणद्वारा रोगस्य समये अन्वेषणं तत्कालं चिकित्सां च कर्तुं बलं दत्तवान्। नवदिल्लीनगरे अन्तर्राष्ट्रीयथैलेसीमियादिवसस्य अवसरे आयोजिते कार्यक्रमे वदन् श्रीचन्द्रः राष्ट्रियस्वास्थ्यमिशनस्य अन्तर्गतं विद्यमानप्रजननबाल-स्वास्थ्यकार्यक्रमेषु थैलेसीमिया-परीक्षणम् अनिवार्यं कृत्वा रोगस्य प्रसारं न्यूनीकर्तुं बलं दत्तवान्। थैलेसीमिया एकः आनुवंशिकः रक्तविकारः अस्ति यस्य कारणेन शरीरे सामान्यतः न्यूनं हीमोग्लोबिनमिति भवति।

सुभाषितम्

शरदि न वर्षति गर्जति
वर्षति वर्षासु निःस्वनो मेघः।
नीचो वदति न कुरुते
न वदति सुजनः करोत्येव।।

भावार्थः- शरद ऋतु के बादल केवल गरजते हैं, बरसते नहीं। वर्षा ऋतु के बादल बरसते हैं, गरजते नहीं। उसी प्रकार निकृष्ट व्यक्ति केवल बोलते हैं, कुछ करते नहीं। परन्तु सज्जन व्यक्ति करते हैं, बोलते नहीं।

प्रतीकसाठ्ये मुम्बई

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे
व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते
सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

सोनियायै 'श्रीरामः काल्पनिकः जेपीनड्डा हिमाचले पन्नाप्रमुखसम्मेलने विपक्षदलस्य उपरि आक्षेपं कृतवान्

हिमसंस्कृतवार्ता- बिलासपुरम्। भाजपायाः राष्ट्रीयध्यक्षः जगतप्रकाशनड्डा गतदिवसे स्वगृहजनपदस्य बिलासपुरस्य प्रवासे आसीत्। इतः सः पन्नाप्रमुखसम्मेलने कार्यकर्तृभ्यः सम्बोधितवान्। जेपीनड्डा स्वीये गृहजनपदे बिलासपुरे हमीरपुरसंसदीय-निर्वाचनक्षेत्रस्य प्रत्याशिने अनुरागठाकुराय अधिकतमां अग्रतां दातुं कार्यकर्तृन् सम्बोधयता निर्वाचनस्य विजयस्य शङ्कनादं कृतवान्। भाजपादलस्य राष्ट्रीयध्यक्षः जेपीनड्डा सर्वप्रथमं मातरं नयनादेवीं स्मृत्वा प्रणामं कृतवान्। निर्वाचनसमये अस्माकं कार्यकर्तारः परिश्रमेण कार्यं कुर्वन्ति। भाजपा कदापि स्वविचारैः अभिसन्धिं न कृतवती।

न केवलं अनुरागं निर्वाचने विजयं प्राप्तुं, अपि तु विकसितस्य भारतस्य अपि लक्ष्यम् अस्ति। यदि मोदी तृतीयवारं प्रधानमंत्री भवति तर्हि भारतं विश्वस्य तृतीया अर्थव्यवस्था भविष्यति। राज्यस्य सुख-सर्वकारं लक्ष्यं कृत्वा सः अवदत् यत् राज्यस्य काङ्ग्रेस-सर्वकारेण हिमकेयर-इत्यस्य कृते ५० कोटिरूप्यकाणि अपि न दत्तानि। अत्र काङ्ग्रेसेन विकासस्य एकमपि शिलाखण्डं न स्थापितम्। सः अवदत् यत् काङ्ग्रेसपक्षः राम-सनातन-विरोधी, राष्ट्रविरोधी च अस्ति। सोनियागान्धीमहोदयायै श्रीरामः केवलं काल्पनिकः एव अस्ति।

सः अवदत् यत् काङ्ग्रेसनेता अधिवक्ता च कपिलसिब्बलः न्यायालये राममन्दिरप्रकरणं स्थगयितुं कार्यं कृतवान्। राहुलगान्धीविषये सः अवदत् यत् राहुलः संविधानस्य पुस्तकं गृहीत्वा भ्रमति एव, परन्तु सः स्वयमेव तत् न पठति।

जे. पी. नड्डा कार्यकर्तृभ्यः अवदत् यत् अस्माभिः सर्वैः प्रामाणिकतया कार्यं कर्तव्यम् सर्वेषु आसनेषु विजयः भवितुम् अर्हति। प्रत्येकं गृहे मातुः भगिन्या च सह वार्तालापं कृत्वा समर्थनं प्राप्तव्यम्। अस्माभिः तेषां भावः अवगत्य तेभ्यः सम्यक् आश्वासनं दातव्यम्। सर्वेभ्यः आशीर्वादं ग्रहीतव्यम्।

आगामिनि जूनमासस्य प्रथमदिनाङ्के प्रातः ११ वादनपर्यन्तं मतदानं कारयिष्यते। अनुरागस्य विजयाय सर्वेषां कार्यं कर्तव्यम् अस्ति। अस्माकं ४/४ सह ६/६ आवश्यकम्। ४+६ अहं इच्छामि। बिलासपुरे स्थित्वा मम सङ्केतः अन्यत्र अपि वर्तते।

मोदीसर्वकारेण 'तीन-तलाक' इति समाप्तः

कार्यकर्तृणां विषये नड्डा अवदत् यत् अस्माकं कार्यकर्तृभिः स्मर्तव्यम् यत् भाजपा स एव दलम् अस्ति यः अनुच्छेदं ३७० अपसारितवान्, राममन्दिरस्य अभिषेकं कृतवान्, भारते काङ्ग्रेसेन चालितं त्रिगुणं तलाकं च समाप्तवान्। नड्डा उक्तवान् यत् भवतः आर्थिककार्यक्रमः कः, वयं अन्त्योदयस्य प्राथमिकतायां स्थापितवन्तः। अद्य भारतं पञ्चमा बृहत्तमा अर्थव्यवस्था जाता। निर्वाचनस्य विषये नड्डा अवदत् यत् अस्मिन् समये निर्वाचने अस्माकं लक्ष्यं ४०० पारं कर्तुं वर्तते। लक्ष्यं

लाहौलस्पीतीतः निर्दलीयं निर्वाचनं स्पर्धयिष्यति पूर्वमन्त्री रामलालमारकण्डा भाजपा-काङ्ग्रेसयोः उपरि आक्षेपं कृतवान्

हिमसंस्कृतवार्ता:- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः। काङ्ग्रेसेन युवा प्रत्याशी अनुराधा राणा, भाजपा च रवि ठाकुरं निर्वाचनयुद्धक्षेत्रे प्रत्याशिनौ कृतौ। इदानीं बुधवासरे पूर्वमन्त्री डॉ. रामलाल मारकण्डा अपि निर्दलीयरूपेण निर्वाचनं कर्तुं घोषितवान्। सः उदयपुरे स्वसमर्थकैः सह समागमं कृत्वा एतां घोषणां कृतवान्। अधुना जनजातीयमण्डलस्य लाहौल-स्पीति विधानसभा-उपनिर्वाचनस्य स्पर्धा त्रिकोणीया रोचका च अभवत्। पूर्वमन्त्री रामलाल मारकण्डा मई १३ दिनाङ्के केलाङ्गनगरे नामाङ्कनं पूरयिष्यति। पूर्वमन्त्री रामलाल मारकण्डा अवदत् यत्, "अहं स्पष्टं कर्तुम् इच्छामि यत् प्रायः सार्धमासपर्यन्तं द्वावेव पक्षौ मया सह या राजनीतिः कृतौ, भारतीयजनतापक्षः तादृशाय

व्यक्तिं नामपत्रं दत्तवान्" इति। अस्मिन् समये मया खेदपूर्वकं वक्तव्यम् अस्ति। वयं भारतीयजनतापक्षस्य कार्यकर्तारः सङ्गृहीतवन्तः। वयं भाजपायाः पोषणं कृतवन्तः अस्माकं रक्तस्वेदेन च ते मां अवहेलितवन्तः अपि च मां अवदन् यत् भवतः दलस्य माध्यमेन दलस्य शीर्षनेतारः मम गृहं प्राप्तवन्तः। रामलाल मारकण्डा प्रतीक्ष्यताम्, वयं दलस्य नामपत्रस्य समीक्षां कुर्मः। वयं भवद्भ्यः नामपत्रं दातुं गच्छामः अन्ततः मया उत्तरं प्राप्तम् यत् वयं नामपत्रं परिवर्तयितुं न शक्नुमः।

"अन्तरे हिमाचलप्रदेशस्य मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखुः सम्पर्कं प्राप्तवान्।" सः स्वस्य दलस्य पक्षतः नामपत्रं दातुं कथितवान् चतुर्थतिथिपर्यन्तं मया उक्तं यत् मया देहलीं गत्वा सम्मिलितव्यम् इति। शिमलायां सम्मेलनं कर्तव्यं भविष्यति। ते भवन्तं नामपत्रं दातुं गच्छन्ति मम नामपत्रं च पञ्चमे दिनाङ्के निरस्तं जातम्। अहं सार्धकमासं काङ्ग्रेसपक्षेण सह मिलितवान्। निर्वाचनं कर्तुं मम अभिप्रायः नासीत्। ह्यः यदा अहं लाहौलं प्राप्तवान् तदा अस्माकं लाहौल-जनाः, भवतः मित्राणि, मम कार्यकर्तारः ये पुलिस-स्थानात् आरभ्य मया सह सन्ति, ते सर्वे निश्चयं कृतवन्तः यत् भवद्भिः निर्वाचनं कर्तव्यं भविष्यति। तत्क्षणमेव अहं निर्णयं कृतवान्।

निर्दलीयविधायकैः उच्चन्यायालयात् आश्रयः न प्राप्तः, त्यागपत्रं स्वीकर्तुं उच्चन्यायालयस्य अस्वीकार्यता

हिमसंस्कृतवार्ता- शिमला। सम्प्रति हिमाचलस्य त्रयः स्वतन्त्राः विधायकाः उच्चन्यायालयात् आश्रयं न प्राप्तवन्तः। उच्चन्यायालयस्य द्विगुणपीठेन बुधवासरे तेषां याचिकायां निर्णयः दत्तः। उच्चन्यायालयेन स्वतन्त्रविधायकानां याचिका निरस्ता, यस्यां तेषां त्यागपत्रं न्यायालयेन एव स्वीकर्तव्यम् इति आग्रहः कृतः आसीत्। उच्चन्यायालयः एतां याचिकां स्वीकर्तुं न शक्नोति इति उक्तवान्। एतत् सभासदस्य अधिकारक्षेत्रम् अस्ति। प्रकरणस्य श्रवणं मुख्यन्यायाधीशः एम. एस. रामचन्द्ररावस्य, न्यायाधीशस्य ज्योत्सना रीवाल दुआयाः च संभागपीठेन कृतम्। अपरं तु त्यागपत्रस्य स्वीकारविषये न्यायाधीशयोः भिन्नानि मतानि सन्ति, यस्मिन् विषये इदानीं तृतीयन्यायाधीशस्य मतार्थं प्रकरणं निर्दिष्टं शक्यते एतस्य अनन्तरमेव निर्णयः भविष्यति। उच्चन्यायालयस्य महाधिवक्ता अनुपरत्नेन निर्णयस्य विषये सूचना दत्ता।

सोऽवदत् यत् न्यायालयस्य निर्णयस्य सार्वजनिकीकरणानन्तरं एव अस्मिन् विषये स्थितिः अधिका स्पष्टा भविष्यति इति। सः अवदत् यत् मुख्यन्यायाधीशः एम. एस. रामचन्द्ररावः न्यायाधीशः ज्योत्सना रीवाल दुआ च इत्येतयोः स्वतन्त्रविधायकानां त्यागपत्रस्य विषये भिन्नानि मतानि सन्ति, एतादृशी परिस्थितौ अधुना निर्णयः विषयस्य विषये तृतीयन्यायाधीशस्य मतस्य उपरि निर्भरं भवति। अस्य विषये न्यायाधीशः ज्योत्सना रीवाल दुआ इत्यस्य मतं आसीत् यत् उच्चन्यायालयः सभापतिं शीघ्रमेव निर्णयं दातुं निर्देशं दातुं शक्नोति, मुख्यन्यायाधीशः एम. एस. रामचन्द्ररावः विधानसभाध्यक्षस्य पदं संवैधानिकम् इति अवदत्। एतादृशे सति उच्चन्यायालयः कथमपि कस्यापि संवैधानिकसंस्थायाः कृते निर्देशं कर्तुं न शक्नोति यत् त्यागपत्रं कथं स्वीकुर्यात् इति। एतादृशे सति यदि प्रकरणं तृतीयन्यायाधीशस्य समीपं गच्छति तर्हि तेन सम्पूर्णं प्रकरणं नवीनतया श्रोतव्यं भविष्यति।

हिमाचलम्-लोकसभायै एकेन, विधानसभा उपनिर्वाचनार्थं च चतुर्भिः नामाङ्कनं पूरितम्

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। हिमाचले भाव्य-लोकसभानिर्वाचनस्य, विधानसभायाः उपनिर्वाचनस्य च नामाङ्कनं करणस्य प्रक्रिया आरब्धा अस्ति। बुधवासरे नामनिर्देशस्य द्वितीयदिने एकः अभ्यर्थी संसदीयक्षेत्रेभ्यः नामाङ्कनं कृतवान्, उपनिर्वाचनार्थं चत्वारः अभ्यर्थिनः नामाङ्कनं पूरितवन्तः। अस्य विषये सूचनां दत्त्वा निर्वाचनविभागस्य प्रवक्ता अवदत् यत् लाहौल-स्पीतितः अनुराधा (31) पुत्री रोशनलालः, ग्राम रंगचा, पत्रालयः कोक्सर, तहसील लाहौल तथा अनिलकुमारः (53) पुत्रः स्वयमरामः, ग्राम तथा पत्रालयः मालंगः, तहसील लाहौलम् जिला लाहौल-स्पीतिः भारतीयराष्ट्रीयकांग्रेसस्य प्रत्याशित्वेन नामांकनं कृतवन्तौ। एतदतिरिक्तं गगरेटविधानसभायै मनोहरलालः (44) पुत्रः मुल्कराजः ग्रामः पत्रालयश्च डंगोहखासः, तहसील घनारी, जिला ऊना निर्दलीय-प्रत्याशित्वेन नामांकनं कृतवान्। धर्मशाला-विधानसभाक्षेत्रात् सतीशकुमारः (36) पुत्रः किशोरीलालः ग्रामः बलेहड़ः पत्रालयः टंगनरवाणा तहसील धर्मशाला जिला कांगड़ा निर्दलीयरूपेण नामांकनम् अकरोत्। निर्वाचनविभागस्य प्रवक्ता अवदत् यत् मंडीसंसदीयक्षेत्राय बहुजनसमाजपार्टी इत्यस्य प्रत्याशीरूपेण प्रकाशचन्द्र भारद्वाजः सुपुत्रः सैनरामः, ग्रामः गधयानी, पत्रालयः रखोहः, तहसीलः सरकाघाटम् जिला मण्डी नामांकनं पूरितवान्। सः अवदत् यत् नामाङ्कनस्य द्वितीयदिने काङ्गड़ा, हमीरपुर- शिमला- संसदीयक्षेत्रेषु कोऽपि नामाङ्कनं नाभवत्। तथैव कुटलहैड- बड़सर- सुजानपुरक्षेत्रेषु भवितुम् उपनिर्वाचनेषु कोऽपि नामाङ्कनं न जातम्।

॥ श्रीरामायणकथा ॥

उत्तरकाण्डम्! (त्रयोविंशः सर्गः)
देवैः सह राक्षसानां युद्धम्, देवराजम्
इन्द्रं नीत्वा मेघनादस्य लङ्काप्रवेशः।

ततः परं ससैन्यबलवाहनः महातेजाः दशाननः कैलासं लङ्घयित्वा इन्द्रलोकं प्राप्नोत्। देवलोके रावणस्य सैन्यस्य शब्दः अर्णवोपमः अभवत्। रावणं प्राप्तं श्रुत्वा देवराजः इन्द्रः आसनात् विचलितः अभवत्, सः च आदित्यान् वसून् रुद्रान् अश्विनौ साध्यान् समरुद्राणां समागतान् सर्वान् अब्रवीत्- दुरात्मना रावणेन सह युद्धार्थं यूयं सर्वे सज्जाः भवत। देवराजेन एवमुक्ताः सर्वे देवाः युद्धाय तूर्णं सज्जाः अभवन्। परन्तु सः दीनः देवराजः इन्द्रः रावणं प्रति परित्रस्तः अभवत्। सः तदा भगवतः विष्णोः समीपं गत्वा अब्रवीत् हे देव! अति बलवान् राक्षसः रावणः युद्धार्थं देवलोकं प्राप्तः। तेन राक्षसेन सह वयं कथं युद्धं करिष्यामः? सः तु वरप्रदानात् बलवान् खलु। हे देव! पद्मयोनिना यदुक्तं तत् सत्यं कुरु। हे देवदेवेश! हे मधुसूदन! त्वदृते अन्यः कश्चिदपि अस्माकम् आश्रयः नास्ति।

त्वमेव अस्मिन् सचराचरे त्रैलोक्ये गतिः परायणं चापि। त्वं हि पद्मनाभः सनातनः श्रीमान् नारायणः। त्वया हि स्थापिताः इमे लोकाः, अहं सुरेश्वरः च। हे भगवन्! त्वया हि सृष्टमिदं सचराचरं त्रैलोक्यम् युगक्षये त्वां हि सर्वे प्रविशन्ति। हे देव! युद्धे रावणं हत्वा अस्मान् रक्ष। देवराजेन एवमुक्तः भगवान् नारायणः अब्रवीत् हे देवेश्वर! परित्रासः न कर्तव्यः। मम वचः श्रूयताम्। रावणः वरदानेन दुर्जयः अभवत्। युद्धे सुरासुरैः सः जेतुं न शक्यः। पुत्रसहितः सः बलोत्कटः रावणः सर्वदा महत् कर्म करिष्यति इति मया निसर्गतः दृष्टम्। अपि च यत् त्वं माम् अभाषिष्ठाः युध्यस्व इति। इदानीमहं तं रावणं न प्रतियोत्स्यामि। समरे शत्रुम् अहत्वा विष्णुः न प्रतिनिवर्तते।

सः रावणः वरप्रभावात् सुरक्षितः अतः अद्य तस्मात् रावणात् कामः दुर्लभः। हे देवेन्द्र! अहमेव तस्य राक्षसस्य मृत्योः कारणं भविष्यामि। अहं हि रावणं हनिष्यामि। तं कालम् उपागतं ज्ञात्वा देवाः नन्दिष्यन्ति। हे शचीपते! एतत् सर्वं त्वां ब्रवीमि, इदानीं त्वं विगतज्वरः सुरैः सार्द्धं युध्यस्व। ततः सन्नद्धाः सहादित्याः रुद्राः, बसवः अश्विनिकुमारौ च तूर्णं पुरात् राक्षसान् अभितः निरगच्छन्। ततः देवानां राक्षसानां च मध्ये तुमुलं युद्धं समारब्धम्।

हिमसंस्कृतवार्ता, प्रदीपः

pradipnath997@gmail.com

एतस्मिन्नन्तरे रावणस्य घोरदर्शनाः शूराः सचिवाः मारीचः, प्रहस्तः, महोदरः, महापार्श्वः, अकम्पनः, निकुम्भः, शुकः, सारणः, सहादः, धूमकेतुः, महादंष्ट्रः, घटोदरः, जम्बुमाली, महाहादः, विरूपाक्षः, सुप्तघ्नः यज्ञकोपः, दुर्मुखः, दूषणः, खरः त्रिशिराः, करबीराक्षः, सूर्यशत्रुः, महाकायः, अतिकायः, देवान्तकः, नरान्तकः च युद्धार्थम् उपस्थिताः अभवन्। एतैः सर्वैः घोरदर्शनैः राक्षसैः परिवृतः रावणस्य मातामहः महाबलः सुमाली देवसैन्यं प्रविश्य नानाप्रहरणैः शितैः वायुर्जलधरान् इव देवगणान् सर्वान् व्यध्वंसयत्। एतस्मिन्नन्तरे सावित्रः इति विख्यातः वसूनां अष्टमः वसुः नानाप्रहरणोद्यतैः सैन्यैः परिवृतः शत्रुसैन्यानि त्रासयन् रणक्षेत्रं प्राविशत्। तदा निर्भयौ आदित्यौ त्वष्टा पूषा च सैन्येन सह रणं प्राविशताम्। ततः राक्षसैः सह सुराणां सुमहत् युद्धं समभवत्। देवाः विमलैः शस्त्रैः महाबलपराक्रमान् घोरान् राक्षसान् यमक्षयं नाययितुम् आरभन्त। एतस्मिन्नन्तरे संक्रुद्धः सुमाली नाम राक्षसः नानाप्रहरणैः शितैः देवसैन्यं व्यध्वंसयत्। तदानीं वसूनाम् अष्टमः वसुः सावित्रः विक्रमेण प्रहरन्तं निशाचरं न्यवारयत्। ततः सुमालिनः वसोः च मध्ये सुमहद् युद्धं समारब्धम्। वसुः सावित्रः सुमालिनः वधे मतिं कृत्वा कालदण्डोपमां गदां प्रगृह्य तस्य सुमालिनः शिरसि अपातयत्। ततः तस्य सुमालिनः न अस्थि न शिरः न च मांसं दृश्यते स्म। राणे सुमालिनं हतं दृष्ट्वा भीताः राक्षसाः सर्वे पलायन्त।

चलचित्रवार्ता:

रजनीकान्तः अमिताभः
च ३३ वर्षेभ्यः अनन्तरं
पुनः एकत्र दृश्यन्ते

हिमसंस्कृतवार्ता:- जगदीश डाभी, मुम्बई।

बॉलीवुडस्य नायकः अमिताभबच्चनः दक्षिणस्य नायकः रजनीकान्तः च ३३ वर्षेभ्यः अनन्तरं पुनः एकत्र कार्यं कुर्वतः सन्ति। उभौ अपि स्वस्य चलचित्रस्य चित्रोत्तलनम् आरब्धवन्तौ। 'वैट्टियन' इति चलचित्रे उभौ एकत्र दृश्यन्ते। अस्य चलचित्रस्य अस्थायी नाम पूर्वं 'थलाइवर १७०' इति आसीत्। अधुना एव चलचित्रस्य नाम इत्यस्य घोषणा जाता। अस्य चलचित्रस्य चित्रोत्तलनम् आरब्धस्य एकमासः अभवत् अधुना अमिताभः चलचित्रस्य सेटतः चित्रं प्रसारितवान्। चित्रे रजनीकान्तेन सह अमिताभः दृश्यते। रजनीकान्तस्य अमिताभस्य च एतत् छायाचित्रं प्रशंसकानां जिज्ञासां वर्धयति। अस्मिन् छायाचित्रे उभौ 'प्रसिद्धाभिनेतारौ' वस्त्रालंकारेण विशेषाकर्षकरूपेण दृश्येते।

दुर्बलप्रारम्भानन्तरं समभागविपणिः
समरूपे एव स्थगितः ; यत्र सेन्सेक्सः
१९ अंकाः न्यूनः दृष्टः , निफ्टी
२२३०० इत्यस्य समीपे आगतः

(हिमसंस्कृतवार्ता: - दिलीपः (नादौनम्))

सप्ताहस्य तृतीयव्यापारदिने सेन्सेक्सः ४५.४६ (-०.०६%) अंकैः पतित्वा ७३,४६६.३९ अंकं प्राप्तवान्। तस्मिन् एव काले एनएसई निफ्टी २२,३०२.५० इति मूल्ये सपाटरूपेण स्थगितः अभवत्। बुधवासरे व्यापारसत्रे भारत फोर्जस्य शेयरेषु १५% वृद्धिः अभवत्।

डॉलर सम्मुखे रुप्यकः
बुधवासरे अन्तरबैङ्कविदेशीयविनिमयविपणौ अमेरिकीमुद्रायाः विरुद्धं रुप्यकस्य मूल्यं प्रति डॉलरं ८३.५१ (अस्थायी) इति मूल्ये अपरिवर्तितं समाप्तम्। अपरिवर्धितस्य तैलस्य मूल्येषु पतने सत्यपि डॉलरस्य तीव्रतायां न्यूनता आगता।

सुवर्ण-रजतश्च
भारतीयबुलियनविपणौ २०२४ तमस्य वर्षस्य मई मासस्य ८ दिनाङ्के सुवर्णस्य मूल्ये न्यूनता अभवत्। सुवर्णस्य मूल्यं प्रति १० ग्रामं ७१७२५ रुप्यकाणि यावत् जातम्। २०२४ तमस्य वर्षस्य मे-मासस्य ७ दिनाङ्के सायंकालस्य सुवर्णस्य मूल्यात् ५७ रुप्यकाणि अधिका आसीत्।

शुक्रस्य भौतिकस्वरूपम्

सौरमण्डलस्यास्य ग्रहेषु शुक्रः सर्वाधिकस्तेजयुक्तः। वैदिककालादेव प्रभाधिक्यविषयकं ज्ञानं भारतीयानामासीदिति शतपथब्राह्मणः अनेन मन्त्रेण स्पष्टी भवति- सः एव शुक्रः यो हि चमत्कृतः सर्वाधिकः। अयं सूर्यस्याग्रतः पृष्ठतश्च सदैव भ्रमति येनास्यावलोकनमपि सामान्यतया सूर्योदयात् पूर्वं प्राक् क्षितिजे सूर्यास्तानन्तरञ्च पश्चिमक्षितिजे १० घटिकामितं कर्तुं शक्यते। केवलं प्रातः काले पूर्वे सायं काले च पश्चिमायां दिशि दृष्टुमशक्यत्वादाधुनिका एतं शुक्रं "भोर का तारा" अपि कथयन्ति। सृष्टिप्रक्रियायां जलतत्त्वेन सम्भूतः शुक्रः स्वकक्षायां विमण्डलवृत्ते क्रान्तिवृत्तादुभयदिशि यौम्यं याम्ये च १२० ° कलामितं परमशरान्तरे भपरिणाहं पूरयति। स्वकक्षायां सूर्यतुल्यैव ५९ ° १८ मध्यमगत्या भ्रमन्नयं २७ दिनैः राशिं वर्षेण च चक्रं प्रपूर्य युगे सूर्यतुल्यैव ४३२०००० भगणानुत्पादयति। अस्य शीघ्रोच्चभगणाः मन्दोच्चस्य च कल्पे ६५३ सिद्धयन्ति। कल्पे ७०२२ ३८९४९२। अस्य कक्षा भूमेः सकाशात् भूपाग्रिभूमिदस्त्राम्बुनिधयः ४२१३१६ योजनं दूरे स्थितोऽस्ति। अस्य कक्षाप्रमाणं ४३३१५०० योजनामितं वर्तते। शुक्रशीघ्रोच्चस्य च कक्षाप्रमाणं २६६४६३७ योजनपरिमितं वर्तते। ग्रहसाधनक्रमे अत्र मन्द-शीघ्रफलाख्यौ द्वौ संस्कारौ भवतः। अत्र मन्दफलानयने मन्दपरिधिः ११ ° शीघ्रफलानयने शीघ्रपरिधिः २५८ ° पठिताऽस्ति।

शुक्रस्य स्वरूपम्

1. सूर्याद् दैर्घ्यमानम्- १०८२०८९०० किलोमीटरमितानि
2. व्यासमानम्- १२१०० किलोमीटरमितानि
3. अक्षपरिभ्रमणकालः- २४३ दिनानि
4. सूर्यं परितः परिक्रमणकालः- २२४.७ दिनानि
5. द्रव्यमानम्- ०.८ पृथिव्याः सापेक्षम्
6. कक्षीयावनतता- ३.२४
7. कक्षीयगतिमानम्- ३५.० कि.मी./सेकेण्ड
8. पलायनगतिमानम्- १०.३ कि.मी./सेकेण्ड
9. गुरुत्वाकर्षणम्- ०.८९ (पृथिवी-१)
10. घनत्वम्- ०.८८ (पृथिवी-१)
11. पृष्ठीयतापमानम्- ५५-२० सेंटीग्रेटमितम्
12. उपग्रहाणां संख्या- ० शून्यम्

हिमसंस्कृतवार्ता: ज्योतिर्विदः डॉ. ज्ञानेश्वरशर्मा
सहायकाचार्यः, संस्कृतमहाविद्यालयः नाहनम् हि.प्र.